

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія викладачів іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б.Жильцов

«20» лютого 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

галузь знань 0303 Журналістика та інформація

спеціальність 5.03030301 Видавнича справа і редагування

Київ – 2015 рік

Робоча програма «Теорія та практика перекладу» для студентів галузі знань 0303 Журналістика та інформація, спеціальності 5.03030301 Видавнича справа і редагування
«___» _____ 2015 року – 18 с.

Розробник: Дякун Людмила Юріївна, викладач циклової комісії іноземних мов Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів іноземних мов

Протокол від «23» грудня 2014 р. № 5

Голова циклової комісії OK Калашник О.С.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова
Заступник директора з навчальної роботи [підпис] (С.І. Демьяненко)
Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «18» лютого 2015 року № 7
«18» лютого 2015 року Голова [підпис] (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0303</i> <i>Журналістика та інформація</i>	За вибором
Модулів – 3	Спеціальність: <i>5.03030301</i> <i>Видавнича справа і редагування</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>молодший спеціаліст</i>	Лекції
		20 год.
		Практичні
		22 год.
		Модульний контроль
		6 год.
		Індивідуальні заняття
		12 год.
Самостійна робота		
48 год.		
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання курсу «Теорія та практика перекладу» є підготовка фахівців, які володіють навичками письмового та усного перекладу, що передбачає формування у студентів базових перекладацьких умінь, а також сприяння глибшому проникненню у суть специфіки англійської та української мов у процесі перекладацької діяльності; вироблення у студентів спеціальних мовленнєвих знань (уміння трансформувати усний текст), необхідних для здійснення професійного письмового та усного перекладу.

Для досягнення цієї мети на заняттях доцільно використовувати автентичні аудіо та відео-матеріали суспільно-політичної, фінансово-економічної, технічної та культурно-освітньої спрямованості.

Завдання:

- розвинути мовну та культурну компетенцію;
- виробити у студентів навички, необхідні для здійснення перекладу (уміння запам'ятовувати текст, уміння прогнозувати зміст висловлювання, уміння швидко знаходити оптимальний варіант перекладу тощо);
- виробити у студентів спеціальні лінгвістичні навички та вміння, тобто дати їм теоретичні знання, необхідні для здійснення професійного письмового та усного перекладу;
- виробити у студентів мовленнєві знання (уміння трансформувати усний текст), необхідні для здійснення професійного письмового та усного перекладу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: класифікацію видів перекладу, основні теоретичні моделі перекладу, типологію перекладацьких перетворень на різних мовних рівнях залежно від функціонально-комунікативної спрямованості оригіналу, прагматичні аспекти перекладу;

вміти: визначити міру контекстуальної залежності мовних одиниць тексту, виконувати розчленовування тексту для перекладу, виконувати письмовий переклад текстів різних стилів, усно перекладати прослуханий текст за допомогою різних видів послідовних записів; у процесі перекладу стежити за еквівалентністю/адекватністю засобів і способів мов оригінала і перекладу; при використанні словників знаходити найбільш відповідні для даного тексту варіанти слів і словосполучень; бачити початковий текст як ціле, тобто уміння визначити тип тексту і його стиль і формувати перекладений текст згідно тих самих закономірностей, тобто в тому ж стилі і типі тексту; виходячи з вищевказаних особливостей, вміти відредагувати

текст перекладу, зроблений самим перекладачем, іншим перекладачем або комп'ютером.

У результаті вивчення навчальної дисципліни в студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- володіння основними положеннями теорії перекладу, способами та заходами перекладу;
- розуміння лексичних, граматичних і стилістичних проблем перекладу;
- знання трансформацій, що використовуються при перекладі;
- вміння використовувати на практиці перекладацькі прийоми за умов усного та письмового перекладу;
- здатність перекладати тексти за фахом за умов усного та письмового перекладу;
- уміння вибирати перекладацьку стратегію згідно з видом перекладом.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія перекладу.

Тема 1. Історія перекладацької діяльності.

Аналіз розвитку перекладацької діяльності в історичній ретроспективі.

Тема 2. Переклад в Україні та Європі у ХХ столітті.

Основні принципи достовірного перекладу в Україні та Європі. Основоположні ідеї достовірного перекладу Дж. Камбела та А.Ф. Тайлера.

Тема 3. Переклад в ХХІ столітті.

Усний та письмовий переклад в ХХІ столітті. Огляд сучасної перекладацької традиції.

Змістовий модуль 2. Теорія перекладу як наука.

Тема 1. Теорія перекладу як наука. Основи перекладу (процес, продукт, теорія).

Предмет та завдання перекладу як науки. Стратегії та одиниці перекладу. Види трансформацій: лексичні, граматичні, стилістичні.

Тема 2. Теорія перекладу в системі наук.

Місце та роль теорії перекладу в системі суміжних наук.

Тема 3. Теорія усного та письмового перекладу.

Усний та письмовий переклад. Різниця між ними. Види усного перекладу. Калькування, лексико-семантичні модифікації.

Змістовий модуль 3. Основи спеціальних теорій перекладу.

Тема 1. Види перекладу. Машинний переклад.

Співставлення машинного та художнього перекладу та їх аналіз. Синхронний переклад текстів.

Тема 2. Переклад текстів різних жанрів та функціональних стилів.

Переклад різностилістичних текстів (публіцистичний, художній, науковий).

Методи та шляхи перекладу ідіоматичних / фразеологічних та сталих виразів.

Шляхи передачі лексичного значення справжніх інтернаціоналізмів.

Тема 3. Художній переклад.

Переклад поезій (класичний вірш, верлібр). Компаративний аналіз перекладів поетичних текстів. Художній переклад прозових творів.

Літературний та дослівний переклад. Інформативний переклад.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л.	пр.	інд.	с.р.	пк
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Історія перекладу.						
Тема 1. Історія перекладацької діяльності.	14	4	4	2	4	
Тема 2. Переклад в Україні та Європі у XX столітті.	8	2	2		4	
Тема 3. Переклад в XXI столітті.	14	2	2	2	8	
Модульна контрольна робота 1.	2					2
Разом за змістовим модулем 1.	38	8	8	4	16	2
Змістовий модуль 2. Теорія перекладу як наука.						
Тема 1. Теорія перекладу як наука. Основи перекладу (процес, продукт, теорія).	14	2	2	2	8	
Тема 2. Теорія перекладу в системі наук.	8	2	2		4	
Тема 3. Теорія усного та письмового перекладу.	10	2	2	2	4	
Модульна контрольна робота 2.	2					2
Разом за змістовим модулем 2.	34	6	6	4	16	2
Змістовий модуль 3. Основи спеціальних теорій перекладу.						
Тема 1. Види перекладу. Машинний переклад.	14	2	2	2	8	
Тема 2. Переклад текстів різних жанрів та функціональних стилів.	8	2	2		4	
Тема 3. Художній переклад.	12	2	4	2	4	
Модульна контрольна робота 3.	2					2
Разом за змістовим модулем 3.	36	6	8	4	16	2
Усього годин	108	20	22	12	48	6

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія перекладацької діяльності.	4
2	Переклад в Україні та Європі у ХХ столітті.	2
3	Переклад в ХХІ столітті.	2
4	Теорія перекладу як наука. Основи перекладу (процес, продукт, теорія).	2
5	Теорія перекладу в системі наук.	2
6	Теорія усного та письмового перекладу.	2
7	Види перекладу. Машинний переклад.	2
8	Переклад текстів різних жанрів та функціональних стилів.	2
9	Художній переклад.	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз розвитку перекладацької діяльності в історичний ретроспективі.	4
2	Обговорення та аналіз перекладацьких надбань в сучасній українській та європейській практиці.	2
3	Письмовий та усний переклад.	2
4	Співставлення машинного та художнього перекладу та їх аналіз.	2
5	Синхронний переклад текстів.	2
6	Переклад різностилістичних текстів (публіцистичний, художній, науковий).	2
7	Переклад поезій (класичний вірш, верлібр).	2
8	Компаративний аналіз перекладів поетичних текстів.	2
9	Практичне застосування різних видів перекладу.	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія перекладу як наука. Відповідь на питання [4, с. 32].	4
2	Теоретичний та методологічний аспекти перекладу. Відповідь на питання [4, с. 89].	4
3	Види перекладу. Письмовий переклад текстів різних стилів (науковий, художній, публіцистичний).	8
4	Значення письмового та усного перекладу. Машинний переклад. Написання есе на тему: “Труднощі усного та письмового перекладу”.	8
5	Усний та письмовий переклад в Середні віки та за доби Відродження. Написання доповіді на тему: “Усний та письмовий переклад в Середні віки та за доби Відродження”.	4
6	Принципи достовірного перекладу в Європі. Розробка презентації на тему: “Принципи достовірного перекладу в Європі”.	4
7	Переклад в Україні. Розробка презентації на тему: “Переклад в Україні”.	8
8	Лексикологічний аспект перекладу. Письмовий переклад тексту «Up, Up and Away» [4, с. 206].	4
9	Лексико-граматичний аспект перекладу. Письмовий переклад тексту «E. Scotland» [4, с.180].	4
	Разом	48

8. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та практика перекладу»

Разом: 108 год., лекційні заняття – 20 год., практичні заняття – 22 год.,
індивідуальна робота – 12 год., самостійна робота – 48 год.,
підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Теорія перекладу як наука.			Історія усного та письмового перекладу.			Основні аспекти перекладу.		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Історія перекладацької діяльності.	Переклад в Україні та Європі у XX столітті.	Переклад в XXI столітті.	Теорія перекладу як наука. Основи перекладу (процес, продукт, теорія).	Теорія перекладу в системі наук.	Теорія усного та письмового перекладу.	Види перекладу. Машинний переклад.	Переклад текстів різних жанрів та функціональних стилів.	Художній переклад.
Теми практичних занять	Аналіз розвитку перекладацької діяльності в історичний ретроспективі.	Обговорення та аналіз перекладацьких надбань в сучасній українській та європейській практиці.	Письмовий та усний переклад.	Співставлення машинного та художнього перекладу та їх синхронний переклад текстів.	Синхронний переклад текстів.	Переклад різностилістичних текстів (публіцистичний, художній, науковий).	Переклад поезій (класичний вірш, верлібр).	Компаративний аналіз перекладів поетичних текстів.	Практичне застосування різних видів перекладу.
Самостійна робота	Табл. 7 (20 балів)			Табл. 7 (20 балів)			Табл. 7 (25 балів)		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
ІНДЗ	30 балів								
ПК	залік								

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Теорія та практика перекладу» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ:

- опрацювання фахових джерел;
- повідомлення з теми;
- написання реферату;
- підготовка презентації.

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад	10 балів

	фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-психологічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5
2	Наявність плану викладення матеріалу	3
3	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10
4	Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентації, наявність ілюстративного матеріалу	5
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел)	3
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	24-30	Відмінно
Достатній	17-23	Добре
Середній	9-16	Задовільно
Низький	0-8	Незадовільно

Орієнтовна тематика ІНДЗ

1. Шляхи перекладу.
2. Машинний переклад.
3. Види усного та письмового перекладу.
4. Переклад інтернаціоналізмів.
5. Соціальне та політичне значення усного та письмового перекладу.
6. Роль усного та письмового перекладу у проведенні інтернаціональних конференцій, конгресів, симпозіумів, зустрічей тощо.
7. Роль усного та письмового перекладу у світі науки, технологій та у розповсюдженні нових ідей та доктрин.
8. Основні терміни та поняття теорії перекладу.
9. Роль усного та письмового перекладу у встановленні, підтримці та розвитку дипломатичних, політичних, економічних, наукових та культурних відносин у світі.
10. Двосмисловість деяких перекладацьких понять (вільний переклад та адаптаційний переклад).
11. Усний та письмовий переклад у процесі вивчення іноземних мов.
12. Буквальний, усний та дослівний переклад та обмеження його використання в контекстуальному середовищі.
13. Види художнього перекладу.
14. Основи художнього перекладу (поезія і проза).
15. Історія машинного перекладу.
16. Види усного та письмового перекладу (письмово-письмовий переклад, усно-письмовий переклад, письмово-усний переклад, усно-усний переклад).
17. Шляхи та методи перекладу (антонімічний та описовий переклад).
18. Граматичні особливості та проблеми при перекладі.
19. Проблема достовірного перекладу фразеологічних одиниць.

20. Дослівний переклад (переваги та недоліки).
21. Поняття еквівалентності у теорії перекладу.
22. Переклад в Україні.
23. Переклад на Київській Русі.
24. Найкращі переклади світової літератури.
25. Шляхи та методи перекладу власних назв.
26. Переклад ідіоматичних та фразеологічних виразів.
27. Трансформація у процесі перекладу.
28. Ідеї та погляди Дж. Кемпбела та А.Ф. Тайтлера щодо достовірного перекладу.
29. Різниця між усним та письмовим перекладом.
30. Роль перекладу в культурі.

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю:

- 1) **Поточний контроль:** усне опитування, тестування, обговорення, репрезентація, бінарні усні доповіді, колоквиум, творчо-дослідницькі самостійні завдання, індивідуальні завдання.
- 2) **Підсумковий контроль:** усне опитування студентів з теоретичних питань, практичне завдання з перекладу науково-технічних термінів в контексті професійних текстів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	10	10
2. Відвідування практичних занять	1	11	11
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	9	45
4. Робота на практичному занятті	10	7	70
5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	30	1	30
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Всього			241
Залік Коефіцієнт			2,4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- ✓ Робоча навчальна програма;
- ✓ конспекти лекцій;
- ✓ плани практичних занять;
- ✓ підручники;
- ✓ таблиці та ілюстративні матеріали;
- ✓ роздавальний навчальний матеріал;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів.
- ✓ інтерактивні засоби навчання.

14. Рекомендована література

Базова

1. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учебное пособие. Изд-е 4-е, испр. – М.: КомКнига, 2006. – 160 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). М., «Международ. отношения», 1975. - 240 с.
3. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода. Учебное пособие. – М.: ЧеРо, 1999. – 136 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця «Нова Книга», 2001 – 448 с.
5. Крушельницкая К.Г., Попов М.Н. Сонеты переводчику. Москва Астрель. Аст.2002.
6. Латышев Л.К. Технология перевода. М., 2000.

Допоміжна

7. Основы перевода: Курс лекций (на англ. яз); Учебное пособие/ Мирам Г.Э., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А. и др. – 2-е изд., испр. и доп. – К.: Эльга, 2006. – 280 с.
8. Основы перекладу: Граматичні та лексичні аспекти: Навч. Посібник/ За ред. В.К. Шпака. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2007. – 310 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
9. Пиввуева Ю.В., Двойнина Е.В. Пособие по теории перевода (на английском материале). – М.: Филоматис, 2004. – 304 с. – (Серия «Филология»).

10. Сдобников В.В. Теория перевода (учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков) /В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2006. – 448 с. – (Лингвистика и межкультурная коммуникация: золотая серия).
11. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (Лингвистический очерк), Изд 3-е перераб. и доп., М.: Высшая школа, 1968. – 400 с.